

Pouke sure Kaf (Meka)

Hatib: dr. Jasir ibn Rašid ed-Devseri

20. redžeb 1447. Po Hidžri / 9. januar 2026.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može odvesti u zabludu, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinoga, Koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi!” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Zaista je najistinitiji govor Allahova Knjiga, a najljepša uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka takva novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, jedna kur’anska sura obuhvatila je najuzvišenije intencije i ciljeve islama: potvrdila je istinitost poslanstva svih vjerovjesnika, alejhimus-selam, odgovorila na sumnje nevjernika i zalutalih, čvrstim dokazima potvrdila proživljenje i Sudnji dan, te rasvijetlila prizore smrti i obračuna, kao pouku i opomenu razumnima. To je sura Kaf. Danas ćemo zastati kod njenih ajeta, izvlačiti njene

poruke, razmatrati njene intencije i “zaroniti” u njena značenja: “U tome je, zaista, pouka za onoga ko razum ima ili ko sluša, a priseban je” (Kaf, 37).

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je ovom surom opominjao ljude na bajramima, skupovima, u važnim prilikama i javnim okupljanjima. Ummu Hišam, radijallahu anha, kazala je: “Suru Kaf nisam naučila ni od koga drugog osim od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem; učio ju je svakog petka s minbera kada bi držao hutbu.” (Muslim)

O vjernici! Uzvišeni Allah ovu suru započinje jednim od “mukatta” harfova, koji u sebi nose značenja i poruke čiju dubinu, namjeru i cilj, zna samo Allah, a zatim se zaklinje Kur’anom slavnim. Nakon toga spominje čuđenje mušrika zbog Vjerovjesnikovog, sallallahu alejhi ve sellem, poslanja i njihovo poricanje proživljenja, pa kaže: “Kāf. Tako Mi Kur’ana slavnog, oni se čude što im je došao jedan od njih da ih opominje, pa, nevjernici, govore: ‘To je čudna stvar: zar kad pomremo i zemlja postanemo...? Nezamisliv je to povratak!’ Mi znamo šta će od njih zemlja oduzeti, u Nas je Knjiga u kojoj se sve čuva. Oni, međutim, poriču Istinu koja im dolazi i smeteni su.” (Kaf, 1–5)

Na početku sure, dakle, upućuje se snažan ukor mušricima zbog poricanja proživljenja i odbacivanja istine, i to jasnim, čvrstim i preciznim riječima.

Zatim dolaze dokazi koji potvrđuju proživljenje i pokazuju da ono nije teže od prvog stvaranja nebesa i Zemlje, i onoga što je u njima i na njima. Allah je po cijelom svemiru “rasijao” jasne znakove, i da su ih ljudi razmatrali, odustali bi od prepiranja i vratili se s krivog puta.

Uzvišeni kaže: “A zašto ne pogledaju nebo iznad sebe? – kako smo ga sazdali i ukrasili i kako u njemu nema nereda! A Zemlju smo rasprostrli i po njoj nepomična brda pobacali i dali da iz nje niče raznovrsno prekrasno bilje, da bi razmislio i opomenuo se svaki rob koji se Gospodaru svome obraća.” (Kaf, 6–8)

Potom Allah navodi jasan primjer proživljenja kroz oživljavanje mrtve zemlje. Kada Allah dopusti da oblaci puste kišu i da zemlja rodi, ona se zazeleni, procvjeta i podari svoje plodove.

Uzvišeni kaže: "Mi s neba spuštamo vodu kao blagoslov, i činimo da, uz pomoć njenu, niču vrtovi i žito koje se žanje, i visoke palme u kojih su zameci nagomilani jedni iznad drugih, kao hranu robovima, i Mi njome oživljavamo mrtav predjel; takvo će biti i oživljenje." (Kaf, 9–11)

Oživljavanje Zemlje nakon njenog mrtvila dokaz je proživljenja čovjeka nakon njegove smrti. To je nepobitan i jasan dokaz, ali ovi su krenuli putem naroda prije njih, nepravedno su zanijekali Allahove ajete (dokaze) i ostali su gluhi i slijepi na kur'anske poruke.

Uzvišeni kaže: "Prije njih poricali su narod Nuhov, i stanovnici Ressa, i Semud i Ad, i narod faraonov, i narod Lutov, i stanovnici Ejke i narod Tubba; svi su oni poslanike lažnim smatrali i kaznu Moju zaslužili. Pa zar smo prilikom prvog stvaranja malaksali? Ne, ali oni u ponovno stvaranje sumnjaju." (Kaf, 12–15)

Zatim Sveznajući Allah potvrđuje Svoju jedinstvenost u stvaranju i Svoje savršeno znanje o ljudskoj duši, njenim željama, nakanama i skrivenim mislima, pa kaže: "Mi stvaramo čovjeka i znamo šta mu sve duša njegova haje, jer Mi smo njemu bliži od vratne žile kucavice." (Kaf, 16) To bi trebalo navesti čovjeka da stalno bude svjestan Allahovog nadzora, jer je njegov Gospodar upoznat s njegovom nutrinom i blizu mu je u svim njegovim stanjima. Vjernik se stidi da ga Allah ne vidi tamo gdje mu je naredio da bude, ili da Ga vidi u onome što mu je zabranio.

Allah je svakom čovjeku dodijelio dva meleka koji bilježe njegova djela, i ništa im ne promiče. Uzvišeni kaže: "Kad se dvojica sastanu i sjednu jedan s desne, a drugi s lijeve strane, on ne izusti nijednu riječ a da pored njega nije prisutan onaj koji bdije." (Kaf, 17–18) To je stalni nadzor, u osami i javnosti, u pokretu i mirovanju, ali mnogi grešnici su prema tome nemarni i ne razmišljaju o posljedicama, sve dok ne dođe trenutak smrti, i ne poveća se strah zbog njenih muka, i ne nastupi čas rastanka, i

noga se uz nogu savije, tek tada će se nemarni pokajati, ali bit će prekasno. “Smrtne muke će zbilja doći – to je nešto od čega ne možeš pobjeći.” (Kaf, 19)

Nakon toga čovjek boraviti će u berzahu koliko Allah hoće, sve dok ne dođe Dan kada će biti oživljeni oni koji su u grobovima i izaći na vidjelo ono što je u srcima. Tada će prestati svaka nepravda, uspostaviti će se potpuna pravda, ljudi će polagati račun za svoja djela, bit će postavljene vage, izložene knjige djela, dovest će se svjedoci i dijelovi tijela će progovoriti.

Meleki će tjerati ljude prema mjestu okupljanja, a drugi meleki će svjedočiti protiv njih. Uzvišeni kaže: “Kada se puhne u rog, nastupa Dan prijetnje. I u Rog će se puhnuti – to je Dan kojim se prijeti – i svako će doći, a s njim i vodič i svjedok. ‘Ti nisi mario za ovo, pa smo ti skinuli koprenu tvoju, danas ti je oštar vid.’ A drug njegov će reći: ‘Ovaj, pored mene, spreman je.’ ‘Baci u Džehennem svakog nezahvalnika, inadžiju, koji je branio da se čine dobra djela i koji je nasilnik i podozriv bio, koji je pored Allaha u drugog boga vjerovao – zato ga baci u patnju najtežu!’” (Kaf, 20–26)

Tada će čovjek kriviti svoga druga koji ga je zavodio, a on će se od njega ograditi i negirati da ga je on zaveo, riječima: “Gospodaru naš, ja ga nisam silom zaveo, sam je u velikoj zabludi bio.” (Kaf, 27) Allah će prekinuti njihovu prepirku konačnom riječju i pravednom presudom: “Ne prepirite se preda Mnom!”, reći će On, “još davno sam vam zaprijetio, Moja Riječ se ne mijenja i Ja nisam prema robovima Svojim nepravičan.” (Kaf, 28–29)

U jednom od najstrašnijih prizora Sudnjega dana, Džehennem će kipjeti od srdžbe i tražiti od Gospodara da poveća broj onih koji će gorjeti u njoj. Uzvišeni kaže: “Na dan kada upitamo Džehennem: ‘Jesi li se napunio?’, on će odgovoriti: ‘Ima li još?’” (Kaf, 30)

Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: “U Džehennem će neprestano biti ubacivani ljudi, a on će govoriti: ‘Ima li još?’, sve dok Gospodar Silni ne stavi na njega Svoje stopalo, pa će se skupiti u sebe i reći: ‘Dosta je, dosta je.’” (Muslim)

Nasuprot tome, dolazi veličanstven prizor počasti za bogobožne Allahove robove i vječnog užitka koji im je On pripremio. On će im približiti Džennet, da ga vide i da im se poveća čežnja prije ulaska. Uzvišeni kaže: "A Džennet će biti primaknut čestitima, neće biti ni od jednog daleko: 'Ovo je ono što vam je obećano, svakome onome koji se kajao i čuvao, koji se Milostivoga bojao, iako Ga nije vidio, i koji je srce odano donio.'" (Kaf, 31–33)

Blago li im se kada im bude rečeno: "Uđite u nj, u miru, ovo je Dan vječni!" (Kaf, 34)

Džennet je kuća sigurnosti i mira: u njemu nema zlobe, mržnje ni rasprave. "Molitva njihova bit će u njima: 'Hvaljen neka si, Allahu!', pozdrav njihov: 'Mir vama!'" (Junus, 10). U njemu će imati ono što oko nije vidjelo, uho nije čulo i što čovjeku nije naumpalo. A najveća i najuzvišenija blagodati jeste gledanje u plemenito Allahovo lice i uživanje u slušanju Njegovog govora i u Njegovoj blizini. Uzvišeni kaže: "U njemu će imati što god zažele – a od Nas i više." (Kaf, 35)

O muslimani, nadovezujući se na ranije prijetnje i opomene, sura prelazi s dokazivanja na upozorenje i podsjećanje na sudbinu prijašnjih naroda i minulih pokoljenja. "A koliko smo naroda prije ovih uništili, koji su moćniji od njih bili, pa su po svijetu utočište tražili – od propasti spasa ima li?! U tome je, zaista, pouka za onoga ko razum ima ili ko sluša, a priseban je." (Kaf, 36–37)

Zatim Allah pojašnjava da je nebesa i Zemlju i ono što je između njih stvorio u šest dana i da Ga pri tome nije ophrvao nikakav umor niti je osjetio ikakav napor. Onaj Koji ih je stvorio, u njihovoj veličini, sposoban je da ih ponovo stvori i da mrtve oživi. Štaviše, to je Njemu lahko, i Njemu pripada najuzvišeniji primjer. "Mi smo stvorili nebesa i Zemlju i ono što je između njih – za šest vremenskih razdoblja, i nije Nas ophrvao nikakav umor." (Kaf, 38)

I pored toga, nevjernici su poricali i odbacivali istinu, i zato Allah naređuje Svome Poslaniku da strpljivo podnosi riječi idolopoklonika i da se posveti veličanju i slavljenju Gospodara u svakom stanju i situaciji. Uzvišeni kaže: "Zato strpljivo

podnosi ono što oni govore i veličaj Gospodara svoga i zahvaljij Mu prije sunčeva izlaska i prije zalaska, i veličaj Ga noću i poslije obavljanja molitvi.” (Kaf, 39–40)

Sura se ponovo vraća podsjećanju na prizore proživljenja, Danu kada će glasnik pozvati, kada će se u rog puhnuti, i kada će mrtvi ustati iz grobova. Uzvišeni kaže: “I oslušuj! Dan kada će glasnik pozvati iz mjesta koje je blizu. Dan kada će oni čuti istinit glas – to će biti Dan oživljenja. Mi, zaista, dajemo život i dajemo smrt, i sve će se Nama vratiti! A na Dan kada će nad njima zemlja popucati oni će žurno izaći; bit će to oživljenje, za Nas lahko.” (Kaf, 41–44)

Kako je Kur’an osnova spasa i sreće, veza između vjernika i Gospodara vidljivog i nevidljivog svijeta, sura je započela zakletvom Kur’anom i završila se pozivom da se Kur’anom opominje. Uzvišeni kaže: “Mi dobro znamo šta oni govore; ti ih ne možeš prisiliti, nego podsjeti Kur’anom onoga koji se prijetnje Moje boji!” (Kaf, 45) Kako samo briljantan početak i završetak.

Donosite salavate i selame na onoga koji je poslan kao milost svjetovima, Muhammeda sina Abdullahova, jer vam je to naređeno u Allahovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

